

PRITARTA

Kauno miesto savivaldybės mero

2024 m. liepos 12 dienos

potvarkiu Nr. M-802

PATVIRTINTA

Kauno lopšelio-darželio „Klevelis“

direktoriaus 2024 m. liepos 24 dienos

įsakymu Nr. V-59

KAUNO LOŠELIO-DARŽELIO „KLEVELIS“ IKIMOKYKLINIO UGDYMO PROGRAMA

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

ŠVIETIMO TEIKĖJO PAVADINIMAS: Kauno lopšelis-darželis „Klevelis“

TEISINĖ FORMA: savivaldybės biudžetinė įstaiga

TIPAS: ikimokyklinio ugdymo mokykla

STEIGĖJAS: Kauno miesto savivaldybė

ADRESAS: Griunvaldo g. 26 ir 26 A, Kaunas

TELEFONAS: 8-37 422448; 8-37 424511; 8-37 423598

ELEKTRONINIS PAŠTAS: klevelis@gmail.com

ELEKTRONINĖ SVETAINĖ: www.klevelis.lt

Lopšelio-darželio „Klevelis“ ikimokyklinio ugdymo programa atliepia Lietuvos Respublikos Konstitucijos (2014), Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo (2011), Lietuvos pažangos strategijos „Lietuva 2030“ nuostatas. Rengiant programą vadovautasi Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencija (1995), Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtinta Vaiko gerovės valstybės politikos koncepcija (2003), Lietuvos Respublikos Vaiko teisių apsaugos įstatymu (1996), kitais Lietuvos ikimokyklinį ir priešmokyklinį ugdymą reglamentuojančiais dokumentais, įstaigos nuostatais, strateginiu planu ir kt. Ikimokyklinio ugdymo programos struktūra ir turinys dėstomas vadovaujantis Lietuvos Respublikos Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos patvirtintomis „Ikimokyklinio ugdymo programos rengimo gairėmis“ (2023), minimo dokumento priedu „Ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašu“ (2024). Ikimokyklinio ugdymo

programos turinys atliepia „Priešmokyklinio ugdymo bendrosios programos“ (ŠMSM, 2023) reikalavimus ir užtikrina ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo tęstinumą.

Informacija apie įstaigą. Lopšelis-darželis „Klevelis“ savo veiklą pradėjo 1965 metais. Iki 1993 metų įstaiga veikė kaip 69-asis vaikų darželis, 1993 metais darželis reorganizuotas į lopšelių-darželį „Klevelis“. Atsižvelgiant į Lietuvoje didėjantį įvairiais alerginiais susirgimais sergančių ikimokyklinio amžiaus vaikų skaičių bei įvertinus realią šių sveikatos problemų turinčių vaikų situaciją mieste (Kauno mieste nebuvo ikimokyklinio ugdymo įstaigos, kurioje būtų sudarytos sąlygos ugdytis alergijomis sergantiems vaikams), 2001 metais įstaigoje įsteigta pirmoji specialiosios paskirties grupė. 2005 metais prie Kauno lopšelio-darželio „Klevelis“ įkuriamas korekcinis-konsultacinis centras „Pūkas“, vykdamas visuomenės švietimą vaikų, sergančių astma ir alergija, ugdymo sąlygų sudarymu ir mitybos pritaikymu įstaigoje. 2010 metų rugsėjo mėnesį atsižvelgiant į vaikų poreikius ir tėvų pageidavimus, Kauno miesto savivaldybės tarybos sprendimu, Kauno vaikų darželis „Klevelis“ reorganizuojamas į specialiosios paskirties įstaigą Kauno lopšelių-darželį „Klevelis“.

2017 metų rugsėjo mėnesį, atliepiančiam ikimokyklinio ugdymo įstaigų tinklo optimizavimą Kauno mieste, prie lopšelio-darželio „Klevelis“ prijungiamas Kauno 1-asis vaikų darželis - 1934 metais įsteigta pirmoji ikimokyklinio ugdymo įstaiga Kaune, jau tuo metu garsėjusi netradiciniu požiūriu į vaikų ugdymą(si), ugdymo sistemas, Vakarų Europos mokslo pasiekimus. Gilios Kauno 1-ojo darželio tradicijos buvo ir yra tęsiamos iki šių dienų. Taigi, šiuo metu Kauno lopšelis-darželis „Klevelis“ veiklą vykdo dviejuose pastatų kompleksuose, kurių viename veikia 6 specialiosios paskirties grupės, skirtos ankstyvojo, ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikams, kitame – 2 bendrosios paskirties grupės - ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikams.

Įstaiga įsikūrusi centrinėje Kauno miesto dalyje, greta prekybos centro „Akropolis“. Strategiškai patogi ir saugi įstaigos vieta lemia tai, kad vaikai ugdomi daug keliaudami, aktyviai veikdami, tyrinėdami, stebėdami, atrasdami. Netoliese tekantis Nemunas, Nemuno ir Ramybės parkai skatina vaikus domėtis gamta, ekologija, Laisvės alėjoje, senamiestyje įsikūrę teatrai, muziejai, bibliotekos, kultūros, istoriniai, mokslo, technikos centrai, kt. įstaigos bei vietovės, padeda ugdyti(s) vaikų pažinimo, kultūrinei, pilietiškumo, socialinei, emocinei, sveikos gyvensenos, kūrybiškumo, kt. kompetencijoms. Lopšelio-darželio teritorija apželdinta medžiais, aptverta tvora, kiemo vartai rakinami.

Lopšelyje-darželyje veikia **8 grupės**:

6 grupės - specialiosios paskirties, skirtos vaikams, sergantiems astma ar alergija (Kauno m. savivaldybės tarybos 2010-04-29 sprendimas Nr. T-203, nuo 2010-09-01). Atliepiančiam alergija ir astma sergančių vaikų poreikius, įstaigoje sukurta hipoalerginė aplinka. Atsižvelgiant į gydytojų rekomendacijas, taikomas individualus vaikų maitinimas. 5 specialiosios paskirties grupės dirba

„Geros pradžios“ metodo principais, 1 – derinant „Geros pradžios“ metodiką ir M. Montessori pedagogikos elementus.

2 grupės - bendrosios paskirties grupės, dirbančios M. Montessori pedagogikos principais. Šių grupių aplinka, veikla, mityba organizuojama pagal bendrosios paskirties grupių kūrimo ir higienos reikalavimus. Grupės skirtos visiems (nealergiškiems) vaikams.

Lopšelyje-darželyje „Klevelis“ ugdomi ankstyvojo (2-3 metų), ikimokyklinio (3-5/6 metai) ir priešmokyklinio (5/6 metai) amžiaus vaikai. Sudaromos sąlygos vaikų, turinčių individualių ugdymo(si) poreikių, įtraukčiai.

Ugdymo proceso savitumas:

- lopšelyje-darželyje realizuojamos dvi į vaiką, jo individualumą ir poreikius orientuotos ugdymo metodikos – „Gera pradžia“ ir M. Montessori pedagogika. Taikomi vaiko kūrybiškumą puoselėjančios Reggio Emilia metodikos elementai. Šešiose (**6**) lopšelio-darželio „Klevelis“ grupėse, **vaikams, sergantiems astma ir alergija**, sukurta hipoalerginė daiktinė ir ugdomoji aplinka, taikoma speciali mityba.
- Dviejų (**2**) lopšelio-darželio grupių aplinka, veikla, mityba organizuojama pagal bendrosios paskirties grupių kūrimo, vaikų ugdymo(si) bei higienos reikalavimus ir **skirta nealergiškiems vaikams**.
- Įstaigoje dirbantys specialistai (logopedas, menų pedagogas, šokio, muzikos pedagogai, socialinis pedagogas, psichologas) teikia įvairiapusę kvalifikuotą pagalbą vaikams, pedagogams, tėvams.
- Vaikams, sergantiems sunkesne alergijos forma, astma, turintiems adaptacinių, elgesio bei emocinių problemų, taikomi meno terapijos elementai.
- Sunkia alerginių susirgimų forma sergantiems vaikams taikoma individuali mityba. Ligos paūmėjimo atveju vaikams teikiama pirmoji medicininė pagalba.
- Ypatingas dėmesys skiriamas specialiosios pedagoginės ir socialinės pagalbos organizavimui ir vykdymui: tėvų (globėjų) auginančių vaikus, sergančius astma ir alergija, konsultavimui; ikimokyklinio ugdymo įstaigų pedagogų, ugdančių vaikus, sergančius astma ir alergija, konsultavimui.

Programos teorinė prieiga. Programa sudaryta vadovaujantis laisvojo humanistinio ugdymo paradigma: ugdymo(si) procesas suvokiamas ir modeliuojamas kaip nedaloma visuma, akcentuojant kiekvieno vaiko unikalumą, jo vidinių galių augimą ir individualias šių galių skirtynes. Visose lopšelio-darželio „Klevelis“ grupėse, nepriklausomai nuo ugdymo metodikos (M. Montessori „Geros pradžia“, Reggio Emilia) remiamasi į vaiką orientuota teorine prieiga, konstruktyvizmo (ypatingai M. Montessori), socialine – kognityvine, daugialypio intelekto raidos teorijomis: pritaikytos

struktūruotos ugdymo(si) aplinkos, priemonės, padedančios vaikui pačiam pastebėti ir ištaisyti savo klaidas, mokytojų nuostata, kad vaikas ugdo(si) tik aktyviai, veikdamas, judėdamas, tyrinėdamas, eksperimentuodamas, klausinėdamas ir turėdamas pasirinkimų laisvę, augina laisvą asmenybę, brandina visas vaiko galias.

Ikimokyklinio ugdymo įstaigoje „Klevelis“ kiekvienas vaikas pripažįstamas kaip unikali, besikeičianti, aktyvi individualybė. Jis žaidžia, kaupia patirtį, greitai mokosi, turi savitą pasaulio matymą, kuria savo vertybes, todėl visose situacijose puoselėjamas vaiko orumas, pripažįstama vaiko nuomonė, jo teisė rinktis ir spręsti. Vaikams netaikomi suaugusiems būdingi elgesio standartai. Kuriamos sąlygos vaikų saviraiškai ir vaikų kultūros raiškai.

Vaikas ugdomi per visą buvimo ikimokyklinio ugdymo įstaigoje dieną, atliepiančias šias esmines įstaigos nuostatas:

- ugdymo esmė - vaiko gerovė, visuminis ugdymasis.
- žaidimas - svarbiausia vaiko socialinę, emocinę, pažintinę ugdymąsi, jo kūrybiškumą skatinanti veikla.
- vaikai aktyviai mokosi ir pažįsta juos supantį pasaulį tik praktiškai bandydami, tyrinėdami, kurdami, todėl itin skatinamas ugdymas/-is „darant“ – patirtinis, praktinis ugdymas(is).
- vaiko ugdymas(is) yra integralus: fizinio, emocinio, socialinio, pažintinio, kūrybiškumo ugdymo(si) sritys yra susijusios ir vienodai svarbios.
- vaiko raida yra skatinama, tuomet kai jam keliami ugdymosi iššūkiai yra šiek tiek didesni už jo turimus gebėjimus.

Šeimos ir pedagogų bendradarbiavimas. Lopšelyje-darželyje „Klevelis“ grindžiamas aktyvia partneryste, konfidencialumu, tarpusavio pasitikėjimu ir pagalba. Gerbiamos kiekvienos šeimos tradicijos, požiūriai, poreikiai, vertybinės nuostatos.

Įstaigos komanda. Įstaigoje dirba: direktorė, 2 pavaduotojos ugdymui, 16 ikimokyklinio ugdymo pedagogių (mokytojų), 2 priešmokyklinio ugdymo pedagogės (mokytojos), 2 meninio ugdymo pedagogės (dailės ir šokio), muzikos pedagogė, logopedė, socialinė pedagogė, specialiojo ugdymo pedagogė, psichologė. *Mokytojų skaičius gali keistis priklausomai nuo komplektuojamų grupių skaičiaus ir tipo.*

Visa įstaigos komanda – besimokanti, atvira naujovėms ir kūrybiškai jas taikanti savo darbe.

II. IKIMOKYKLINIO UGDYMO PRINCIPAI

Lopšelyje-darželyje „Klevelis“ organizuojant ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymą/-si vadovaujamosi šiais pagrindiniais principais:

Ugdymo(si) ir priežiūros vienovės. Kiekviena suplanuota ir nesuplanuota sąveika ir kasdieninė vaiko rutina yra ugdanti ir turtinganti vaiko patirtį.

Vaiko raidos ir mokymo(si) dermės principas. Fizinė, emocinė, socialinė, pažinimo, komunikavimo raida, meninė raiška ugdoma nuolat, integraliai, visapusiškai, individualiai.

Sociokultūrinio kryptingumo. Ugdymas(is) grindžiamas žmogiškosiomis, tautinėmis, pilietinėmis vertybėmis, padedančiomis vaikams įsitraukti į kultūrinę aplinką ir didinačiomis atvirumą kultūrinei, kalbų įvairovei.

Integralumo. Siekiama visuminės vaiko raidos, užtikrinamas darnus, visuminis visų pasiekimų sričių ir gebėjimų ugdymas(is).

Vaiko – mokytojo bendrystės. Vaiko ir suaugusiojo sąveika kuriama skatinant vaiko iniciatyvas ir drauge priimant sprendimus, demonstruojant pagarbą ir tolerantišką požiūrį į vaiką, vertinat vaiko unikalumą, pasirinkimo laisvę ir skatinant atsakomybę. Ugdymo(si) procese tėvai ir mokytojai pasitiki vieni kitais ir bendrai veikia dėl vaikų interesų.

Sveikatingumo. Skatinamas vaikų aktyvumas ir ugdomas fizinis raštingumas. Kryptingai ir nuosekliai plėtojami alergiškų vaikų savisaugos gebėjimai, padedantys prisitaikyti prie pakitusių būties sąlygų, atpažinti sveikatai pavojingus veiksnius, teisingai pasirinkti veiklą.

Įtraukties ir diferenciovimo. Ugdymo turinys pritaikomas pagal kiekvieno vaiko individualius ypatumus ir poreikius, sudaromos sąlygos kiekvienam vaikui ugdytis, gauti reikiamą pagalbą ir patirti mokymo(si) sėkmę.

Kontekstualumo. Ugdymas(is) vyksta į veiklą įtraukiančiuose, vaikų iniciatyvoms atviruose kontekstuose, siekiant vaikų ugdymo(si) patirčių aktualumo ir prasmingumo.

Žaismės. Žaismingumas suprantamas kaip viso ikimokyklinio ugdymo(si) pagrindinis bruožas, vaiko tyrinėjimo, fantazavimo, kūrybos dalis, o žaidimas – kaip esminė vaiko savarankiška veikla.

Lėto ir gilaus ugdymosi. Skiriama pakankamai laiko vaiko kasdinei rutinai, tyrinėjimo ir kūrybos procesui, pažinimo plėtočiai, nuostabai ir atradimo džiaugsmui.

Reflektyvaus ugdymo(si). Drauge su vaikais apmąstomos ugdymo(si) veiklos, jų rezultatai, patirtos emocijos, numatomas tolesnis veikimas naujų patirčių įgijimo link.

Šeimos ir mokyklos partnerystės. Šeima ir mokykla bendradarbiauja rengiant Programą, užtikrinant vaiko ugdymo(si) tęstinumą ir dermę, kuriant besimokančią bendruomenę. Tėvai ir mokyklos darbuotojai pasitiki vieni kitais ir bendrai veikia dėl vaikų interesų.

Tęstinumo. Darnus, natūralus perėjimas nuo vaiko ugdymo(si) šeimoje prie ugdymo(si) grupėje, nuo ankstyvojo prie ikimokyklinio ugdymo(si) nuo ikimokyklinio prie priešmokyklinio ugdymo(si); nuo vaiko brandos ir pasirengimo mokyklai prie mokymo(si) pirmoje klasėje.

Atsinaujinimo. Atvirumas kaitai ir kritiškas naujo priėmimas: pozityviai ir atvirai žvelgiama į naujoves ir jų diegimą; visapusiškai įvertinamas naujovių poveikis ir nauda vaikui, pedagogui, ugdymo(si) procesui.

III. TIKSLAS, UŽDAVINIAI, UGDYMO(SI) REZULTATAI

Tikslas – atsižvelgiant į vaiko prigimtines galias, patirtį, poreikius, šeimos ir bendruomenės susitarimus, kurti lanksčius edukacinius kontekstus, įgalinančius vaikus išsiugdyti pasitikėjimo, rūpinimosi savimi ir kitais, kultūrinio ir socialinio jautrumo, komunikavimo, lankstaus mąstymo, kūrybiškumo, mokėjimo mokytis pradmenis.

Uždaviniai

- Pasitelkiant „Geros pradžios“, M. Montessori, Emilia Reggio metodikas atpažinti ir puoselėti kiekvieno vaiko poreikius, kylančius iš asmenybės raidos tarpsnio, įgimtų ypatumų (įskaitant astma, alergija sergančių vaikų gyvenimo ir ugdymo(si) ypatumus), įgytų gebėjimų visumos bei sociokultūrinės aplinkos.

Padėti vaikams:

- augti ir ugdytis saugiai ir sveikai;
- pozityviai bendrauti ir bendradarbiauti su suaugusiais ir vaikais;
- spręsti kasdienes problemas, atsižvelgti į savo ir kitų ketinimus, veiksmų pasekmes;
- pasitikėti savimi ir išmokti pasirūpinti kitais;
- aktyviai dalyvauti ir kūrybiškai išreikšti save šeimos, grupės, darželio bendruomenės gyvenime;
- būti kūrybiškais ir komunikabiliais;
- pažinti ir veikti: žaisti, kelti klausimus, tyrinėti, pasirinkti veiklos būdus ir priemones, samprotauti apie tai, ko išmoko, numatyti tolesnės veiklos žingsnius.

Ugdymo(si) rezultatai. Ikimokyklinio amžiaus vaikų galios auginamos ir pažanga vertinama nacionaliniu susitarimu, pagal LR ŠMSM parvirtintą dokumentą „Ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašas“ (2024). Ugdymo(si) pasiekimai plėtojami atsižvelgiant į asmenines kiekvieno vaiko galias, ugdymo(si) turinio sritis, kontekstus. 18 ugdymo(si) sričių pasiekimai (rezultatai) programoje skirstomi į dvi dalis: 1-3 žingsnis ir 3-6 žingsnis. Pažymėtina, kad programoje išskirti vaikų ugdymo(si) rezultatai (pasiekimų ūgtis) yra tik preliminarūs, nes kiekvieno vaiko galių auginimas traktuojamas kaip individualus ir savitas. Vaikų ugdymo(si) rezultatai nelyginami tarpusavyje, auginami asmeniškai, nuosekliais žingsneliais: kiekvieno vaiko ugdymosi tempas yra individualus, todėl vaikų pasiekimų ūgtis įvairiose srityse – skirtinga.

IV. UGDYMO(SI) TURINYS, PROCESAS IR APLINKOS

Ikimokyklinio ugdymo programos turinys sudarytas atsižvelgiant į dabarties ikimokyklinio amžiaus vaikų raidos ypatumus, šiandienos ugdymo(si) tendencijas atliepiančius mokslinius tyrimus bei ugdymo praktiką. **Esminiai ugdymo(si) proceso kūrimo ir ugdymo turinio įgyvendinimo akcentai:** visuminis vaiko ugdymas(is), universalus dizainas mokymui(si), žaidimu ir patirtine veikla grindžiamas ugdymas(is).

Programos turinys įgyvendinamas apimant 5 vaiko raidą skatinančias visuminio ikimokyklinio ugdymo sritis: „Mūsų sveikata ir gerovė“, „Aš ir bendruomenė“, „Aš kalbų pasaulyje“, „Tyrinėju ir pažįstu aplinką“, „Kuriu ir išreiškiu“, kurios atsižvelgiant į vaikų poreikius, polinkius, gebėjimus, interesus konkretinamos, papildomos, pritaikomos ir savitai įgyvendinamos kiekvienoje įstaigos grupėje. „Geros pradžios“ ir M. Montessori pedagogikos principais dirbančiose grupėse, ugdymo turinys modeliuojamas siejant 7 esmines **vaiko galias** (komunikabilumas; jautrumas socialinei ir kultūrinei įvairovei; kūrybingumas; sėkmingas mokymasis; lankstus mąstymas; pasitikėjimas; rūpinimasis savimi ir kitais) ir plėtojamas per vaikų pasiekimų sritis.

Komunikabilume integruojasi šios pasiekimų sritys: „kalbinė raiška“, „kalbų supratimas“, „savikontrolė ir savigarba“, „meninė raiška“.

Kūrybingume - „meninė raiška“, „estetinis suvokimas“, „kūrybiškumas“.

Lanksčiame mąstyme ir pasitikėjime – „emocijų suvokimas ir raiška“, „savireguliacija ir savikontrolė“, „savivoka ir savigarba“, „santykiai su suaugusiais ir bendraamžiais“, „problemų sprendimas“, „mokėjimas mokyti“, „matematinis mąstymas“, „skaitmeninis sumanumas“, „aplinkos pažinimas“, „tyrinėjimas“.

Sėkmingame mokymesi integruojasi „aplinkos pažinimas“, „matematinis mąstymas“, „skaitmeninis sumanumas“, „tyrinėjimas“, „problemų sprendimas“, „mokėjimas mokyti“.

Jautrumas socialinei ir kultūrinei įvairovei apima tokias vaiko pasiekimo sritis kaip „savivoka ir savigarba“, „emocijų suvokimas ir raiška“, „santykiai su suaugusiais ir bendraamžiais“, „savireguliacija ir savikontrolė“, „problemų sprendimas“, „aplinkos pažinimas“, „mokėjimas mokyti“, „kalbų suvokimas“, „aplinkos pažinimas“, „estetinis suvokimas“, „tyrinėjimas“.

Rūpinimasis savimi ir kitais sudaro „kasdieniniai gyvenimo įgūdžiai“, „fizinis aktyvumas“, „emocijų suvokimas ir raiška“, „savireguliacija ir savikontrolė“, „savivoka ir savigarba“, „santykiai su suaugusiais ir bendraamžiais“, „problemų sprendimas“.

Gebėjimo žaisti pasiekimo sritis atsiskleidžia per visus ugdymo kontekstus ir integruojasi į visas vaiko galias. Taip ugdomi vientisas, integralus, nedalomas vaiko pasaulio suvokimas, harmoninga vaiko galių plėtotė ir atliepiamas **žaismės visame ugdymo(si) procese** principas.

IKIMOKYKLINIO UGDYMO TURINYS		
Vaiko galios ir pasiekimų sritys	Vaiko pasiekimų žingsniai	Ugdymo(si) gairės
<p>Rūpinimasis savimi ir kitais</p> <p>Kasdieninio gyvenimo įgūdžiai Fizinis aktyvumas Savireguliacija ir savikontrolė Gebėjimas žaisti</p>	<p>1-3 žingsnis: Suaugusio padedamas nusirengia ir apsirengia; suaugusiojo padedamas savarankiškai geria ir valgo; išreiškia norą į tualetą; tinkamai laiko stalo įrankius; pavalgius padėkoja, pristumia kėdutę; mėgina varstyti raištelius, sagstyti sagas; naudojasi servetėle, vienkartinę nosinę; saugiai elgiasi grupės aplinkoje; supranta, kokie daiktai, situacijos gali kelti pavojų. Suaugusio padedamas lipa laiptais; žaidžia judrius žaidimus; spiria kamuolį, išlaikydamas pusiausvyrą; ridena, meta, gaudo kamuolį; šokinėja ant abiejų kojų; pralenda pro kliūtis keturpėsčia; ploja rankomis; žaidžia pirštukų žaidimus; imituoja gyvūnų elgseną: šliaužia, ropoja, striksi, krypuoja; moka atsipalaiduoti. Prisitaiko prie pokyčių; bendrauja su kitais vaikais ir pažįstamais suaugusiais žmonėmis; žaidžia žaidimus „greta“ kitų ir netrukdo kitiems žaisti.</p> <p>3-6 žingsnis: Tvarkingai valgo; teisingai naudojami stalo įrankiais; kosėdamas, čiaudėdamas, prisidengia burną; tinkamai naudojami žirkklėmis, peiliu, adata; savarankiškai apsirengia, nusirengia; išsiverčia rankovę, sulanksto, pakabina rūbus, apsiauna, nusiauna batus; savarankiškai prausiasi, nusišluosto rankas ir veidą; savarankiškai susišukuoja;</p>	<p>Ugdymo turinys apima šiuos pagrindinius aspektus: fizinis aktyvumas, sveika mityba, dienos ritmas, kūno švara ir aplinkos tvarka, saugaus elgesio įpročiai.</p> <p>Vaikų įsitraukimą skatina mokytojo sukurtos galimybės pačiam vaikui pasirinkti priimtinausią būdą žaisti ir veikti, rinktis sveikatai palankų maistą, išbandyti įvairius skonius, skirtingus nesutarimų sprendimo būdus, patirti dienos ritmą; palanki aplinka ir veikla patirti judėjimo džiaugsmą, sukuriant sąlygas kiekvienam vaikui mėgautis judėjimo laisve, veiklų įvairove, kūno pojūčiais, didėjančiomis galiomis valdyti kūną; sekimas įkvepiančiu mokytojo pavyzdžiu, tyrinėjant judesius, išbandant naujus judėjimo būdus, valgant sveikatai palankų maistą, mėgaujantis kūno švara ir aplinkos tvarka; žaismingas ugdymo(si) procesas, eksperimentuojant kūno judesiais, dalyvaujant žaismingose judriose veiklose.</p> <p>Supratimo gilėjimą skatina judėjimo, sveikos mitybos, dienos ritmo, rūpinimosi savimi ir aplinka, saugaus elgesio patyrimas įvairiais būdais – pajaučiant praktiškai, kalbant su kitais, naudojant paveikslėlius; sudėtingesnių rūpinimosi sveikata ir gerove įgūdžių ugdymo(si) procesą mokytojui suskaidant į mažus žingsnelius ir vėl jungiant į visumą; atkreipiant dėmesį ir aiškinantis situacijų, į kurias pateko, (ne)saugumą; aiškinantis, diskutuojant, argumentuojant ir suvokiant taisyklių, susitarimų, ugdomųjų situacijų asmeninę reikšmę, judėjimo, sveikos mitybos, miego naudą;</p> <p>Įgytos patirties raišką skatina sukurti ugdymosi kontekstai, pasižymintys patirtinių veiklų</p>

	<p>sagsto sagas, riša, varsto, kabina kabeles, užtraukia užtrauktuką, atsega ir užsega „žiogelius“; valo dulkes.</p> <p>Aktyviai juda, geba atsipalaiduoti; saugiai naudojasi fiziniam judėjimui skirta įranga, priemonėmis, žaislais; atlieka pratimus su sporto inventoriumi lauke, sporto salėje; bėgioja keičiant kryptį, tempą; žaidžia gaudynes su draugais; šokinėja abiem kojom vietoje, lengvai judant pirmyn; laipioja pasviromis kopėtėlėmis, gimnastikos sienele; rungtyniauja estafetėse; derina kojų ir rankų judesius; dalyvauja mankštose; žaidžia orientacinius ir judrius žaidimus, dalyvauja sveikatos ugdymo akcijose. Kultūringai pasisveikina, kreipiasi, atsiprašo, sprendžia ginčus, prasilenkia iš nugaros ir priekio, įsiterpia į pokalbį, vaišina; primenant ir savarankiškai laikosi žaidimų ir tvarkos taisyklių.</p>	<p>įvairove, įvairiapusio judėjimo galimybėmis. Ugdymo procese iš(si)ugdytus įgūdžius ir įpročius vaikai įprasmina ir parodo rinkdamiesi sveiką gyvenimo būdą – noriai judėti, savo žinias ir sumanymus perteikti kūno judesiais, įsitraukti ir inicijuoti judriuosius žaidimus grupėje ir lauke; esant galimybei rinktis valgyti įvairių, sveikatai palankų maistą, laikytis mitybos režimo; naudotis asmeniniais higienos reikmenimis; atsargiai elgtis su daiktais, su kuriais nesaugiai elgiantis galima susižeisti (pavyzdžiui, žirklys, plaktukas ir kt.); vengti pavojingų situacijų (pavyzdžiui, nušokti nuo švytuojančių sūpynių ar kt.), aiškintis jų atsiradimo priežastis, ieškoti sprendimų, kaip jų išvengti, prireikus paprašyti suaugusiojo pagalbos;</p> <p>Vaikas skatinamas judėti pagal amžiaus galimybes, laikytis judėjimo ir poilsio ritmo, įsitraukti į judriuosius žaidimus.</p>
<p>Lankstus mąstymas ir pasitikėjimas</p> <p>Emocijų suvokimas ir raiška</p> <p>Savireguliacija ir savikontrolė</p> <p>Savivoka ir savigarba</p> <p>Santykiai su bendraamžiais ir suaugusiais</p> <p>Problemų sprendimas</p> <p>Gebėjimas žaisti</p>	<p>1-3 žingsnis</p> <p>Žino savo vardą; atpažįsta save veidrodyje, nuotraukose; atsiliepia, pašaukus vardu; pastebi ir reaguoja į ryškiausias kitų emocijas, pradeda atlikti spontaniškus ar inicijuotus vaidmenis, atkartoti matytas emocijas.</p> <p>pagrindines emocijas pavadina žodžiais; pradeda vartoti emocijų raiškos žodelius ir emocijų pavadinimus.</p> <p>Nusiramina suaugusiojo kalbinamas; pašaukia auklėtoją, greta jos jaučiasi saugiu; reaguodamas į auklėtojos veido išraišką, balso intonaciją, žodžius pradeda valdyti savo emocijų raišką, veiksmus; išbando įvairius konfliktų sprendimo ar savo interesų gynimo būdus;</p>	<p>Ugdymo turinys apima šiuos pagrindinius aspektus: žaidimo raiška, muzikos raiška, šokio raiška, dailės raiška, teatro raiška, savęs pažinimas, savo emocijų ir elgesio valdymas.</p> <p>Vaikų įsitraukimą skatina tyrinėjimai, eksperimentai, atradimai. Vaikai išbando kūrybines medžiagas, priemones ir įvairias veiklos formas, veikdami spontaniškai ir įsitraukdami į mokytojo organizuotas veiklas.</p> <p>Vaikai generuoja idėjas, kuria, žaidžia, imituoja, improvizuoja, komponuoja, modeliuoja, pritaiko, interpretuoja, reflektuoja; atlieka tai, ką pats sukuria, ir tai, ką išmoksta iš kitų. Mokytojo pastebėjimas ir pozityvus reagavimas į vaiko pastangas ir autentišką raišką skatina vaiką tęsti</p>

	<p>bando laikytis suaugusiojo prašymų ir susitarimų.</p> <p>Susidūręs su kliūtimi, išbando jau žinomus veikimo būdus;</p> <p>drąsiai imasi naujos veiklos, bando ją atlikti savarankiškai;</p> <p>nepavykus - prašo suaugusiojo pagalbos.</p> <p>Veiksmais ir atskirais žodžiais reiškia norus;</p> <p>pats keičia veiklą, savarankiškai renkasi daiktus žaidimui;</p> <p>sugalvoja būdus, kaip pasiekti norimą daiktą.</p> <p>3- 6 žingsnis</p> <p>Skiria gerus ir blogus įpročius;</p> <p>pagal išraiškas skiria ir įvardija pagrindines emocijas;</p> <p>kūno kalba pavaizduoja liūdną, linksmą, piktą;</p> <p>atpažįsta bei pavadina savo jausmus ir įvardija situacijas, kuriose jie kilo;</p> <p>atranda knygų, filmų veikėjų emocišes išraiškas, skiria blogus ir gerus poelgius;</p> <p>pakomentuoja skirtingas emocijas sukėlusias situacijas bei priežastis;</p> <p>pastebi nusiminusį ir stengiasi jam padėti.</p> <p>pradedą kalbėtis apie tai, kas gali padėti pasijusti geriau, jei esi liūdnas piktas;</p> <p>bendruoja ir bendradarbiauja naudodamasis skaitmeninėmis priemonėmis.</p> <p>Savo „aš“ sieja su savo veikla ir daiktais.</p> <p>Žaidžia greta kitų vaikų;</p> <p>ieško bendraamžių draugijos;</p> <p>reiškia teises į savo daiktus, žaislus;</p> <p>trumpam įsitraukia į bendrą vaikų žaidimą (laikinos sąveikos etapas).</p> <p>Atpažįsta suaugusiojo emocijas, vykdo suprantamus prašymus;</p> <p>drauge su suaugusiuoju drąsiai išbando ką nors naują;</p> <p>mėgdžioja, suaugusiųjų veiksmus, žodžius, intonacijas.</p> <p>Pradedą valdyti savo emocijų raiškos intensyvumą;</p> <p>laikosi grupės, žaidimo taisyklių;</p> <p>moka nusiraminti.</p>	<p>kūrybinį procesą ir siekti įgyvendinti savo idėjas.</p> <p>Vaikai skatinami žaismingai reikšti savo emocišes patirtis ir išpūdžius kuriant ir įvaldant įvairias žaidimo formas ir būdus, kurti savitą vaikų kultūrą.</p>
--	---	---

	<p>saugiai naudoja skaitmeninius bei informacinius prietaisus.</p> <p>Atpažįsta save kūdikystės nuotraukose, apibūdina savo išvaizdą;</p> <p>jaučiasi esąs šeimos, vaikų grupės narys;</p> <p>savo apibūdina, nusakydamas fizines ir elgesio savybes;</p> <p>žino savo tautybę;</p> <p>savo ir savo gebėjimus vertina teigiamai;</p> <p>pastebi ir rodo kitiems palankumo ženklus,</p> <p>saugo asmens duomenis ir privatumą.</p> <p>Kuria bendrus žaidimus su kitais vaikais;</p> <p>mėgdžioja kitus vaikus, supranta jų norus;</p> <p>stengiasi suprasti kita kalba kalbančio vaiko sumanymus;</p> <p>tariasi dėl vaidmenų, siužeto, žaislų;</p> <p>palaukia savo eilės; dalijasi žaislais;</p> <p>priima kompromisinį pasiūlymą žaidime;</p> <p>paliko ilgalaikę draugystę mažiausiai su vienu vaiku;</p> <p>supranta savo veiksmų pasekmes sau ir kitiems;</p> <p>supranta, kad naudojantis ir dalijantis skaitmeniniu turiniu reikia laikytis taisyklių.</p> <p>Jaučiasi saugus: guodžiasi, kalbasi, klausia, tariasi su auklėtoja;</p> <p>laikosi suaugusiųjų nustatytos tvarkos;</p> <p>atsiklausia, derasi, pasako, kaip pasielgė kitas;</p> <p>geranoriškai, mandagiai, noriai bendrauja su suaugusiais;</p> <p>paiškina, kodėl negalima bendrauti su nepažįstamais žmonėmis,</p> <p>žino, į ką galima kreiptis pagalbos nutikus nelaimei.</p> <p>Veikia susitelkęs, išradingai, savaip, savarankiškai;</p> <p>inicijuoja veiklas, žaidimus;</p> <p>savarankiškai bando įveikti kliūtis savo veikloje.</p> <p>Samprotauja ir bando įveikti sutiktus sunkumus.</p>	
--	--	--

<p>Komunikabilumas</p> <p>Savireguliacija ir savikontrolė Kalbų supratimas Kalbinė raiška Meninė raiška Gebėjimas žaisti</p>	<p>1-3 žingsnis</p> <p>Kviečia suaugusįjį; pradeda valdyti savo emocijų raišką reaguodamas į suaugusiojo veido išraišką, balso intonaciją, žodžius.</p> <p>Reaguoja į suaugusiųjų ir vaikų kalbėjimą; supranta žaidimus, eilėraštkus, pasakas, pasakojimus, su dienvakarė susijusius paaiškinimus, prašymus, paprastus klausimus; mokosi paprastų naujų žodžių; supranta du vienas po kito išsakomus prašymus, kvietimus.</p> <p>klausosi skaitomų ir pasakojamų kūrinių, naujų žodžių.</p> <p>Dalyvauja pokalbiuose; mėgdžiojimu, žodelių pakartojimais, veiksmais, mimika dalyvauja paprastuose žodiniuose žaidimuose; dviejų trijų žodžių sakiniams kalba apie tai, ką mato ir girdi, kas atsitiko, ko nori;</p> <p>suaugusiojo padedamas kartoja girdėtus trumpus kūrinius; sako „ačiū“, „prašau“;</p> <p>domisi laidomis, animaciniais filmais vaikams, kalba apie juos; vienu ar keliais žodžiais atsako į elementarius klausimus; žodžius derina pagal giminę, skaičių, linksnį;</p> <p>deklamuoja eilėraštkus, užbaigia žinomas pasakas, eilėraščius.</p> <p>Varto knygeles, žiūrinėja paveikslėlius; atpažįsta mėgstamas knygeles; mėgsta klausyti skaitymo; tyrinėja raides, žodžius, simbolius; pradeda pažinti aplinkoje esančius simbolius (raides, skaitmenis).</p> <p>Įvairiomis rašymo priemonėmis i brauko, kraigloja popieriaus lape: spontaniškai, vertikaliomis, horizontaliomis linijomis.</p> <p>Mėgdžioja suaugusiųjų balso intonacijas; emocionaliai atliepia klausomus kūrinius;</p>	<p>Ugdymo turinys apima šiuos pagrindinius aspektus: žodinės ir nežodinės kalbos supratimas, kalbinė raiška, kalbų įvairovės suvokimas, kalbinė tapatybė.</p> <p>Vaikų įsitraukimą skatina mokytojo siūlomos įdomios ir aktualios veiklos, žaidybinės situacijos, žadinančios prigimtinių vaikų smalsumą, domėjimąsi ir emocinį įsitraukimą į bendravimo ir bendradarbiavimo procesus. Vaikus taip pat įtraukia kalbiniai žaidimai, skaitomos ir nežodiniu būdu pasakojamos istorijos, dialogiškas ugdymo procesas, iššūkio situacijos. Sėkmingam įsitraukimui būtinos vaikų kalbinius gebėjimus atitinkančios ir jų žodinių ir nežodinių bendravimą skatinančios sąlygos, kuriose būtų pripažįstama ir reaguojama į skirtingus vaikų saviraiškos būdus. Vaikų dalyvavimas įsitraukus moko klausyti ir įsiklausyti, skatina kūno kalba ir verbaline išraiška reaguoti į kalbančiųjų intencijas, plėtoja kalbinės raiškos gebėjimus.</p> <p>Supratimo gilėjimą užtikrina kryptingos ir vaikų raidos skirtumus atliepančios ugdymosi veiklos, skatinančios tyrinėjimą, aiškinimąsi ir problemų sprendimą, patirtinis ugdymo(si) procesas, kuris sudaro galimybes vaikams klausinėti, diskutuoti, ginčytis, spręsti problemas. Supratimo gilėjimą taip pat skatina žodinę raišką iliustruojančios ar ją papildančios vaizdinės ir kitais pojūčiais suvokiamos ugdymo(si) priemonės, kalbos siejimas su aplinkos objektais. Aiškinimasis, argumentavimas, reflektavimas padeda gilinti žinojimą, kad kalba ir žodžiai daro poveikį kitam, skatina kritinį mąstymą, moko pasirinkti tinkamas komunikacijos priemones, leidžia suvokti skirtingų kalbų ir kalbos formų (žodinės, nežodinės, simbolinės, grafinės) įvairovę. Kalbinė raiška ir sąvokų supratimas gilina mąstymą, o</p>
---	--	---

	<p>drauge su pedagogais žaidžia muzikinius žaidimus, jų tekstą imituoja judesiais;</p> <p>Judesiais ir veiksmais (pamojuoja, apkabina) reiškia jausmus ir norus;</p> <p>Kalba apie tai, ką daro;</p> <p>Reiškia spontaniškai kilusias emocijas.</p> <p>Piešdamas, spauduodamas, tapydamas, lipdydamas, konstruodamas labiau mėgaujasi procesu, o ne rezultatu.</p> <p>3-6 žingsnis</p> <p>Kalbos pagalba sutelkia dėmesį, kontroliuoja elgesį;</p> <p>taiko skirtingus konfliktų sprendimo ar savo interesų gynimo būdus;</p> <p>bando laikytis prašymų ir susitarimų.</p> <p>Klausosi aplinkinių pokalbių, sekamų, pasakojamų, skaitomų, deklamuojamų kūrinių literatūrine kalba;</p> <p>išklauso ir reaguoja ką sako draugas, suaugęs;</p> <p>klausinėja, užkalbina, prašo, pašaukia;</p> <p>laikosi elementarių kalbinio etiketo normų;</p> <p>žaidžia garsais, kuria naujus žodžius.</p> <p>klausosi įvairaus turinio tekstų (grožinių, publicistinių, enciklopedinių, informacinių) apie aplinką, įvairius įvykius, reiškinius, klausosi gyvai, įrašų;</p> <p>supranta, kad yra kalbama skirtingomis kalbomis.</p> <p>klausosi draugų ir savo kalbos įrašų, įvairių stilių tekstų, mįslių, erzinimų, pajuokavimų bendrine kalba ir tarme;</p> <p>supranta pajuokavimus, keletą kitos kalbos žodžių.</p> <p>Pasakoja apie tai, ką mato ir matė, girdi ir girdėjo, ką sužinojo, suprato;</p> <p>vartoja paprastos konstrukcijos gramatiškai taisyklingus sakinius;</p> <p>taisyklingai taria daugumą gimtosios kalbos žodžių garsų;</p> <p>deklamuoja trumpus eilėraščius;</p> <p>atkartoja trumpas pasakas ar apsakymus;</p> <p>kalbėdamas žiūri į akis;</p> <p>pasakoja, kalbasi apie matytus animacinius filmus, televizijos laidas, žaistus kompiuterinius žaidimus;</p>	<p>besivystantys mąstymo gebėjimai skatina kalbos raidą ir plėtotę.</p> <p>Įgytos patirties raišką užtikrina skirtingi ugdymo(si), kultūriniai ir kalbiniai kontekstai, įvairios ugdymo(si) aplinkos, taip pat komunikacinių situacijų įvairovė, kuriose vaikas savarankiškai taiko įgytą patirtį, kurdamas pasakojimą, dalyvaudamas dialoge ar poliloge, tardamasis, diskutuodamas, vaizduodamas grafiškai, „rašydamas“ laišką. Patirtinės veiklos skatina žodinės ir nežodinės kalbos vartojimą įvairiems tikslams ir įvairiuose kontekstuose, kūrybiškai taikyti kalbos žinias ir įgūdžius.</p> <p>Vaikai skatinami klausytis ir suprasti kitų kalbėjimą, plėsti žodinės ir nežodinės kalbos supratimą, vaizdinės informacijos suvokimą, įgyti rašytinės raiškos pradmenis.</p>
--	--	--

	<p>seka ir kuria pasakas, istorijas, eilėraštkus, inscenizuoja.</p> <p>bando susikalbėti su kitakalbiu vaiku, suaugusiuoju;</p> <p>kalba planuoja veiklos eigą;</p> <p>kalba taisyklingais sudėtingais sakiniais, vartoja pagrindines kalbos dalis; išgirsta žodžius, kurie panašiai skamba, bet turi skirtingą reikšmę;</p> <p>komentuoja meno kūrinis, atpasakoja pasakas, padavimus, apsakymus, matytus ir girdėtus per įvairias skaitmenines laikmenas;</p> <p>kuria ir pasakoja įvairius tekstus, mįsles, humoristines istorijas, deklamuoja savo sukurtus kūrinėlius;</p> <p>žaidžia prasmingais ir beprasmyiais žodžiais, bando juokauti, kalba „ateivių“ kalbomis, „užsienio“ kalbomis;</p> <p>keičia balso stiprumą, kalbėjimo tempą, intonacijas ir kt.</p> <p>Domisi skaitymu: vaizduoja, kad skaito knygą, skaito knygelių paveikslėlius, įvardija įvairių objektų ir veikėjų bruožus, veiksmus;</p> <p>domisi abėcėlės raidėmis;</p> <p>manipuliuoja raidėmis įvairioje veikloje;</p> <p>supranta aplinkoje matomų spausdintų žodžių prasmę;</p> <p>domisi knygomis, rašytiniais tekstais; žino keliolika abėcėlės raidžių.</p> <p>Domisi spausdiniais (kalendorius, valgiaraštis, reklama, bukletas ir pan.); kopijuoja raides, nesudėtingus žodžius; „Iliustruoja“ pasakas, pasakojimus, istorijas, filmukus, iliustracijose parašydamas nukopijuotas raides, žodžius.</p> <p>kuria ir gamina rankų darbo knygeles su elementariais nukopijuotais sakiniais, žodžiais, raidėmis.</p> <p>braižo ir aiškina planus, schemas, grafikus.</p> <p>bando rašyti raides (planšetiniame kompiuteryje rašo savo vardą, trumpus žodelius.);</p> <p>skaito gatvėje matomus užrašus;</p>	
--	--	--

	<p>spausdintomis raidėmis rašo savo vardą, kopijuoja aplinkoje matomus žodžius;</p> <p>piešiniuose užrašo atskirų objektų pavadinimus.</p> <p>supranta rašymo tikslus.</p> <p>Drauge su kitais dainuoja trumpas, aiškaus ritmo, siauro diapazono, laipsniškos melodinės slinkties autorines ir liaudies dainas;</p> <p>tyrinėja savo balso galimybes (dainuoja garsiai, tyliai, aukštai, žemai, greičiau, lėčiau);</p> <p>savais žodžiais išsako kilsius įspūdžius;</p> <p>intonuoja artikuliuoja (aiškiai taria balsius, priebalsius, dvibalsius);</p> <p>šoka sukamuosius (kai sukamasi poroje) ratelius;</p> <p>tyrinėja balso skambėjimo ypatumus dainuojant su žodžiais ir be jų.</p> <p>Kuria dialogą tarp veikėjų;</p> <p>perteikia veikėją vaizduojančius judesius, veiksmus;</p> <p>siužetus plėtoja dialogu keisdamas balso intonacijas;</p> <p>išreiškia savo norus, jausmus, mintis, baimes;</p> <p>improvizuoja trumpas žodines veikėjų frazes, fizinius veiksmus, atskleidžia jų norus, emocines būsenas.</p> <p>Kūrybos procesą palydi pasakojimu, komentavimu, gestikuliacija, mimika.</p>	
<p>Sėkmingas mokymasis</p> <p>Aplinkos pažinimas</p> <p>Matematinis mąstymas</p> <p>Skaitmeninis sumanumas</p> <p>Tyrinėjimas</p> <p>Problemų sprendimas</p> <p>Mokėjimas mokytis</p> <p>Gebėjimas žaisti</p>	<p>1-3 žingsnis</p> <p>Atpažįsta artimus žmones, artimiausią savo aplinką, orientuojasi joje;</p> <p>skiria atskirus gamtos reiškinius;</p> <p>pasako savo ir savo šeimos narių vardus;</p> <p>prižiūri augalus ar gyvūnus.</p> <p>Vartoja kiekio sąvokas vienas, du, daug;</p> <p>Supranta vis daugiau žodžių, kuriais nusakoma daikto forma, dydis, spalva, judėjimas erdvėje;</p> <p>tapatina daiktus pagal formą, dydį.</p> <p>rikiuoja daiktus į eilę;</p> <p>suranda tokios pat spalvos daiktus;</p> <p>vartoja dydžių sąvokas: didelis – mažas, ilgas – trumpas, sunkus –</p>	<p>Ugdymo turinys apima šiuos pagrindinius aspektus: aplinkos daiktai ir reiškiniai, gyvybė, skaičiavimas ir modeliavimas, matematiniai erdvės tyrinėjimai, skaitmeninių technologijų pasaulis.</p> <p>Vaikų įsitraukimas skatinamas mokytojui kryptingai kuriant ugdymo(si) kontekstus, pažadinančius prigimtinių vaikų smalsumą gyvosios gamtos objektams, įdomiems, nematytiems daiktams, robotukams, sekant paskui vaikų domėjimąsi aplinkiniais objektais ir nepasiekiamais (dangaus kūnai, kitų žemynų, praeityje išnykę gyvūnai), plika akimi nematomais objektais ir reiškiniais, kuriuos</p>

	<p>lengvas, storas – plonas, toks pat – ne toks, kitoks, vienodi, skirtingi ir pan. Domisi išmaniaisiais žaislais, naudoja pagrindines jų veikimo funkcijas. Pats pasirenka daiktus žaidimui; su jais žaidžia, atkakliai bando atlikti naują veiksmą; modeliuoja kelis judesius ar veiksmus į vieną seką; išbando pasiūlytus naujus žaislus, žaidimus, neįprastą veiklą; ekspresyviai reiškia savo norus, sako „ne“.</p> <p>Išbando naujus žaislus ar daiktus; domisi, kas vyksta aplinkui; rodo ką pavyko padaryti; atsargiai elgiasi su nepažįstamais daiktais ir medžiagomis. Nori naujų įspūdžių, stebi ir mėgdžioja, klausia; modeliuoja veiksmus ir siužetinio žaidimo epizodus; džiaugiasi tuo, ko išmoko. Drąsiai bando jau žinomus problemų sprendimo būdus; nepavykus įveikti sudėtingos veiklos ar kliūties, prašo pagalbos.</p> <p>3–6 žingsnis</p> <p>Pažįsta gyvenamosios vietovės objektus; pasakoja apie savo šeimą, gimtąjį miestą; atranda buities prietaisų, skaitmeninių technologijų panaudojimo galimybes; noriai mokosi jais naudotis; domisi dangaus kūnais, gamtos reiškiniais. Skaičiuoja daiktus kiekiniais skaitvardžiais; dalina daiktus į grupes; pradeda vartoti kelintinius skaitvardžius (pirmas, antras...); atpažįsta ir pavadina skirtingų formų daiktus; pastabi, skiria, pavadina erdvės ir plokštumos kūnus; pavadina ir lygina ir skirtingų dydžių daiktus (ilgis, storis, aukštis, plotis, svoris); orientuojasi erdvėje pagal tris kryptis poras (priešais-už; kairė-dešinė, viršus-</p>	<p>galima pamatyti per skaitmeninį mikroskopą arba tyrinėti papildytosios (virtualiosios) realybės programėlėmis, atsižvelgiant į vaikų interesus ir poreikius. Vaikus įtraukia mokykloje kuriamos edukacinės aplinkos su pasirenkamomis, kaip veikti, tyrinėti galimybėmis: skruzdėlę apžiūrėti gyvai ir per skaitmeninį mikroskopą, stebėti skruzdėlyną gyvai, realiuoju laiku per vaizdo kamerą ir vaizdo įrašę;</p> <p>Gilėjantį supratimą skatina įvairiais būdais (vaizdu, žodžiu, praktiškai darant, liečiant, uodžiant) gaunama informacija apie aplinkos daiktus, gamtos objektus, reiškinius ir procesus, naujų sąvokų, matematinių ir skaitmeninės kalbos simbolių aiškinimasis. Tyrinėjant ir sprendžiant problemas skatinamas gilesnis supratimas, kritinio mąstymo pradmenys. Veiklos, kuriose vaikai tyrinėja ir modeliuoja situaciją, numato tyrinėjimo eigą, ieško tinkamų būdų ir priemonių, susipažįsta su veiklos taisyklėmis ir jų laikosi, aiškina priimamus sprendimus, pristato veiklos rezultatus. Veiklos, kuriose sprendimų priėmimo procesas grindžiamas samprotavimu, tai yra, vaikų spėliojimu (hipotezių kėlimu), numatymu, analizavimu, padeda vaikams įgyti vis sudėtingesnius mąstymo gebėjimus.</p> <p>Įgytos patirties raišką skatina sudarytos sąlygos vaikui pačiam sugalvoti idėją ir, taikant įgytą žinojimą, sutelkiant pastangas, įgyvendinti savo ketinimus. Ugdymo(si) veiklose skatinama suprasti pažintinio pobūdžio informaciją, ją interpretuoti ir išreikšti įvairiomis formomis (piešiniu, gestais, daiktais, žodžiais, schema, diagrama, simboliais) ir priemonėmis (fizinėmis ir skaitmeninėmis). Mokytojas palaiko vaikų bandymus savo veiksmus ir sprendimus paaiškinti, rasti būdų ir argumentų pagrindžiant, kad kažkas</p>
--	---	---

	<p>apačia) savo kūno ir kito kūno atžvilgiu;</p> <p>skaičiuoja (5-10 ribose, atsižvelgiant į vaiko amžių, patirtį);</p> <p>skiria spalvas ir vartoja daiktų spalvas apibendrinančias sąvokas (vienspalvis, dviejų spalvų);</p> <p>dėlioja daiktus didėjimo/mažėjimo tvarka ir vartoja tai paaiškinančias sąvokas;</p> <p>dalina į dvi, keturias lygias dalis, vartoja sąvokas pusė, ketvirtadalis;</p> <p>skiria ir vartoja laiko sąvokas;</p> <p>naudojasi sąlyginiais matais;</p> <p>atranda skystų ir birių kūnų matavimą.</p> <p>Mokytojo padedamas naudoja skaitmeninėmis priemonėmis (fotoaparatu, kompiuteriu) ir išmaniųjų įrenginių valdymo priemonėmis;</p> <p>paaishkina ir suaugusiojo padedamas laikosi saugaus bendravimo ir saugaus naudojimosi skaitmeniniais įrenginiais taisyklių.</p> <p>Pasirenka ir kurį laiką kryptingai plėtoja veiklą vienas ir su draugais;</p> <p>įsitraukia į suaugusiojo pasiūlytą veiklą;</p> <p>veiklas atlieka susitelkęs, išradingai, savaip, savarankiškai;</p> <p>savarankiškai bando įveikti kliūtis, nepasisekus - įtraukti bendraamžius ir tik po to kreipiasi į suaugusįjį.</p> <p>Tyrinėja, išbando daiktus bei medžiagas;</p> <p>domisi aplinka, mėgsta stebėti, atlieka paprastus bandymus, tyrinėja, iš kokių medžiagų padaryti daiktai, kur jie naudojami;</p> <p>lygina, grupuoja daiktus, medžiagas, gyvūnus ir augalus.</p> <p>Vertina kliūtis sudėtingumą;</p> <p>bando naujai sugalvotus veikimo būdus;</p> <p>pradedą numatyti priimtų sprendimų pasekmes.</p> <p>Mėgsta kūrybiškai žaisti;</p> <p>drąsiai spėja, bando, klysta ir taiso klaidas;</p> <p>planuoja, ką darys toliau;</p> <p>rodo iniciatyvą, siūlo idėjas;</p>	<p>yra tiesa arba netiesa, lanksčiai taikyti įgytą patirtį naujuose kontekstuose.</p> <p>Mokytojas skatina vaikus reflektuoti savo atliktą veiklą ir jos rezultata, pastangas, gebėjimus ir elgesį, dėl kurių jiems vis geriau sekasi atlikti užduotis.</p> <p>Vaikai susipažįsta su aplinkos daiktais, jų savybėmis. paskirtimi, matematiniais ryšiais ir dėsniniais.</p>
--	--	--

	<p>atsakymų į klausimus ieško įvairiuose šaltiniuose;</p> <p>siūlo ir jungia idėjas bei strategijas joms įgyvendinti;</p> <p>pasako, ką jau išmoko, ko dar mokosi, paaiškina, kaip mokėsi, kaip mokysis toliau.</p>	
<p>Kūrybingumas</p> <p>Meninė raiška Estetinis suvokimas Kūrybiškumas Gebėjimas žaisti</p>	<p>1-3 žingsnis</p> <p>Klausosi muzikos ir aplinkos garsų, ritmiškai ploja, trepsi, tūpčioja, barškina ir pan.</p> <p>žaidžia muzikinius žaidimus,</p> <p>Kuria, dainuoja vieno aukščio tonu savitus žodžius;</p> <p>ritmuoja vaikiškais instrumentais ir daiktais.</p> <p>Mėgdžioja įvairias išgirstas intonacijas;</p> <p>jausmus, norus rodo judesiais ir veiksmais (pamojuoja, apkabina).</p> <p>spontaniškai keverzoja;</p> <p>džiaugiasi dailės priemonės paliekamu pėdsaku ir patiriamais jutimais;</p> <p>eksperimentuoja įvairiomis dailės priemonėmis.</p> <p>Skirtingai reaguoja girdėdamas besikeičiančių intonacijų suaugusiojo kalbinimą, muzikos garsus, vaizdus;</p> <p>mėgdžioja tai, kas patinka;</p> <p>Atpažįsta ir emociškai reaguoja girdėtus muzikos, dailės kūrinius, knygių iliustracijas, žaislus.</p> <p>Domisi naujais daiktais;</p> <p>atranda naujus veiksmus, naujus dalykus aplinkoje;</p> <p>įsivaizduoja gyvūnus, augalus, daiktus, apie kuriuos jam pasakojama, skaitoma; atlieka įsivaizduojamus simbolinius veiksmus.</p> <p>3-6 žingsnis</p> <p>Dainuoja trumpas, aiškaus ritmo, dainas</p> <p>Improvizuoja skanduodamas, plodamas, trepsėdamas, stuksendamas, spontaniškai kuria ritminius, melodinius motyvus savo vardui, žodžiams;</p> <p>reaguodamas į muziką improvizuotai judesių seką;</p> <p>šoku perteikia muzikos ar pasirinktą nuotaiką.</p>	<p>Ugdymo turinys apima šiuos pagrindinius aspektus: muzikos raiška, šokio raiška, dailės raiška, teatro raiška, žaidimo raiška.</p> <p>Vaikų įsitraukimas. Vaikai spontaniškai tyrinėja, eksperimentuoja, išbando kūrybines medžiagas, priemones ir įvairias veiklos formas Kiekvieną vaiką įsitraukti skatina mokytojo pasiūlytų priemonių ir veikimo būdų sukurtos asmeninio pasirinkimo galimybės.</p> <p>Raiška. Vaikai generuoja idėjas, kuria žaidžia, imituoja, improvizuoja, komponuoja, modeliuoja, pritaiko, interpretuoja, reflektuoja; kuria ir mokosi iš kitų. Mokytojo pastebėjimas ir pozityvus reagavimas į vaiko pastangas ir autentišką raišką skatina vaiką tęsti kūrybinį procesą ir siekti įgyvendinti savo idėjas.</p> <p>Gilėjantis supratimas – jautrus, palaikantis, susidomėję išreiškiantis mokytojo grįžtamasis ryšys padeda vaikui pajauti, patirti, atliepti, vertinti ir reflektuoti meninę raišką, džiaugtis savo ir kitų kūryba. Vaikai įsitraukia į gilesnius tyrinėjimus ir apmąstymus, geriau suprasdami muzikos, šokio, teatro ir vizualaus meno estetikos ypatumus ir vertingumą. Išryškėja vaikų teikiama pirmenybė tam tikroms meninės raiškos sritimis ir formoms.</p> <p>Vaikai skatinami žaismingai reikšti savo emocijas patirtis ir įspūdžius kuriant ir įvaldant įvairias žaidybinės ir meninės raiškos formas ir būdus.</p>

	<p>Žaisdamas atkuria matytų situacijų fragmentus; išraiškiai intonuoja. Žaisdamas atsipalaiduoja.</p> <p>kuria ar savaip perteikia kelis veikėjų vaizduojančius judesius, veiksmus, spontaniškai reiškia emocijas; vaidina stalo, lėlių teatre, vaizduoja realistinius ir fantastinius siužetus kuria išsitas žaidimo aplinkas; perteikia veikėjų nuotaikas; atkuria matytų situacijų fragmentus.</p> <p>Kuria spontaniškai ir pagal išankstinį sumanymą; kūrybos procesą palydi pasakojimu; kuria koliažus, konstruoja, lipdo nesudėtingas formas; kartu su kitais kuria bendrus dailės darbus; eksperimentuoja sudėtingesnėmis dailės technikomis, skaitmeninio piešimo ir kitomis kompiuterinėmis technologijomis.</p> <p>Džiaugiasi menine veikla; gėrisi savo ir kitų menine veikla, geru elgesiu, darbais; dalijasi įspūdžiais po koncertų, spektaklių, parodų, renginių lankymo; stengiasi kuo gražiau šokti, vaidinti, deklamuoti, dainuoti, groti, piešti, konstruoti; palankiai vertina savo ir kitų kūrybinę veiklą; Ižvelgia naujas įprastų daiktų bei reiškinių savybes; pasitelkia vaizduotę žaisdamas, pasakodamas, judėdamas; klausinėja, aiškindamasis nežinomus dalykus; neįprastai naudoja įvairias medžiagas, priemones; sugalvoja, keičia, pertvarko idėjas; džiaugiasi veikimo procesu ir rezultatu; diskutuoja, svarsto, įsivaizduoja, fantazuoja; drąsiai eksperimentuoja, nebijo suklysti, daryti kitaip.</p>	
<p>Jautrumas socialinei įvairovei. Jautrumas</p>	<p>1-3 žingsnis Jaučiasi svarbus kitiems; išreiškia savo norus; didžiuojasi tuo, ką turi ir ką gali daryti.</p>	<p>Ugdymo turinys apima šiuos pagrindinius aspektus: savęs pažinimas (kas aš?), savo emocijų ir elgesio valdymas,</p>

<p>kultūrinei įvairovei.</p> <p>Savivoka ir savigarba Emocijų suvokimas ir raiška Santykiai su suaugusiais ir bendraamžiais. Savireguliacija ir savikontrolė Problemų sprendimas Aplinkos pažinimas Mokėjimas mokytis Gebėjimas žaisti</p>	<p>Pastebi savo ir kitų žmonių emocijų raišką; Pradedą vartoti emocijų raiškos žodžius. Ieško bendraamžių draugijos; žaidžia bendrus žaidimus; reiškia savo teises į daiktus, žaislus. Gerai jaučiasi įprastoje aplinkoje; tapatinasi su artimo suaugusiojo emocijomis; yra ramus ir rodo pasitenkinimą kasdienine tvarka, ritualais; bando laikytis prašymų ir susitarimų. Veikia susidūręs kliūtimi išbando jau žinomus veikimo būdus; drąsiai imasi naujos veiklos; nepasisėkus, prašo suaugusiojo pagalbos. Atpažįsta artimus žmones, daiktus, aplinką; orientuojasi savo grupės, darželio, namų aplinkoje; pasako savo, šeimos narių, draugų vardus; dalyvauja prižiūrint aplinką, augalus, gyvūnus. Aktyviai domisi aplinkos daiktais; stebi, mėgdžioja, klausia; džiaugiasi tuo, ko išmoko. 3-6 žingsnis Pasako ko nori jis pats ir ko nori kiti; supranta, kad buvo, yra ir bus tas pats asmuo; supranta savo norus, jausmus, savybes, gebėjimus, šeimą, bendruomenę, Tėvynę; save apibūdina kaip priklausantį šeimai, grupei, žino savo tautybę. Pradedą suprasti, kad visų emocijos gali skirtis; geranoriškai stengiasi kitam padėti; domisi savo ir kitų emocijomis, jausmais. Sėkmingai įsitraukia į kitų vaikų žaidimus, veiklas; geranoriškai veikia kartu; rodo iniciatyvą bendrauti ir bendradarbiauti; bando rasti kompromisą, įsitraukia į derybų procesą.</p>	<p>bendruomeniškumas (aš ir kiti), tarpasmeniniai santykiai, praeities, dabarties, ateities supratimas. Vaikų įsitraukimą į ugdomąsias veiklas skatina mokytojo jautrus ir pastovus emocinis ryšys su vaiku, bendravimas ir veikla kaip elgesio modelis vaikui, vaikams aktualus turinys ir veiklos, padedančios pažinti ir suprasti save, suvokti savo ryšius su kitais ir vietą tarp kitų žmonių; žaismė ir autentišką patyrimą lydinčios pozityvios emocijos – pasitikėjimas, didžiavimasis savimi išmokus valdyti savo elgesį, užmegzti draugystes, geriau suprasti žmones ir bendruomenę; bendravimo ir bendradarbiavimo galimybės, dialogiškas ugdymo(si) procesas, padedantis palaikyti pastovų emocinį ryšį ir kurti naujas sąveikas, motyvuojantis dalintis patirtimi, palaikyti vieniems kitų idėjas, vienam iš kito mokytis įvairių socialinės sąveikos, pažinimo ir kūrybos būdų. Kiekvieno vaiko įsitraukimą pagal jo galias padidina galimybė pačiam rinktis mokytojo pasiūlytus skirtingus būdus pažinti, veikti, išreikšti, kai domimasi tais pačiais asmeniniais, socialiniais ar kultūriniais reiškiniais; Gilėjantį supratimą užtikrina vaikams sukurtos sąlygos pajauti, patirti visais pojūčiais, tyrinėti, lyginti panašumus ir skirtumus, numatyti pasekmes, įžvelgiant naujus dalykus apie save, kitus žmones, bendruomenes ir jų gyvenimo būdo kaitą laiko tėkmėje. Supratimas gilėja, jei tai, ką vaikas patyrė, sužinojo, yra apmąstoma, aiškinama, argumentuojama; Įgytos patirties raišką skatina kuriami ugdymosi kontekstai, pasižymintys emociniu saugumu, mokytojo jautrumu vaikų poreikiams, bendrų veiklų, įvairių sąveikų, komunikavimo su skirtingais žmonėmis galimybėmis. Patys vaikai empatiškai atliepia kitų poreikius, emocijas, idėjas; atskleidžia įvaldytus</p>
---	--	---

	<p>Laikosi grupėje numatytos tvarkos; bando susilaikyti nuo netinkamo elgesio provokuojančiose situacijose; supranta bendrų susitarimų, taisyklių prasmę.</p> <p>Bando padėti mažesniai ar silpnesniai; nusiteikęs ieškoti išeičių, kasdieniniams iššūkiams bei sunkumams įveikti; nusiteikęs padėti kitam, įveikiant iššūkius ir sunkumus.</p> <p>pasakoja apie tradicines šventes; pradeda jausti prierašumą savo aplinkai; rodo pagarbą gyvajai ir negyvajai aplinkai; pradeda jausti atsakomybę už aplinkos išsaugojimą.</p> <p>Imasi iniciatyvos; kalba apie tai, ką norėtų išmokti; išsiaiškina, kokios informacijos reikia ir kur jos ieškoti; siūlo ir jungia idėjas, ieško atsakymų į klausimus; noriai mokosi drauge su kitais; kuria strategijas idėjoms įgyvendinti.</p>	<p>santykių kūrimo, santykių problemų sprendimo, sugyvenimo gebėjimus;</p> <p>Vaikai skatinami plėtoti supratimą apie save kaip unikalų asmenį, kuris auga, keičiasi, įgyja vis daugiau savarankiškumo, galių, gali priimti savo gyvenimui ir ugdymuisi aktualius sprendimus, pasirinkimus.</p>
--	--	---

Ugdymo(si) metodai ir strategijos. Vaikas geriausiai vystosi tada, kai jam sudaromos sąlygos tyrinėti, eksperimentuoti, atrasti, patirties kaupimo būdą rinktis pagal savo pomėgius, patirtį, gebėjimus. Atsižvelgiant į šias nuostatas, programoje skiriami šie esminiai vaikų ugdymo(si) metodai ir strategijos: žaidimas (kūrybinis, su taisyklėmis, naratyvinis), patirtinis ugdymas(is), ugdymas taikant STEAM strategijas, probleminių situacijų sprendimas, informacijos paieškos naudojant informacines, skaitmenines technologijas, kūrybinis projektas, stebėjimas ir refleksija, išvykos, ekskursijos ir kt. Šie ugdymo(si) metodai taikomi ir „Geros pradžios“, ir M. Montessori metodikos principais dirbančiose grupėse.

Ugdymo(si) aplinka ir kontekstai. Vaikų ugdymas(is) vyksta įstaigos vidaus ir lauko aplinkose, taip pat, aplinkose už lopšelio-darželio „Klevelis“ ribų (teatrai, muziejai, gamtos, kultūriniai objektai, kitos vietos, kuriose vaikai gali aktyviai veikti ir įgyti tam tikros patirties).

Ugdymo turinio įgyvendinimui ikimokyklinio ugdymo įstaigoje sukurta fiziškai ir emociškai saugi, sveika, estetiška, į vaiką orientuota gupių bei lauko aplinka. Tiek vidaus, tiek lauko aplinkų erdvės yra nuolat atnaujinamos atsižvelgiant į vaikų poreikius, polinkius, gebėjimus. „Klevelio“

aplinkose kuriami vaikų emocinį ir fizinį saugumą užtikrinantys ugdymo(si) kontekstai, kurių bendrakūrėjais skatinami būti patys vaikai.

Ugdymo(si) aplinkos kūrimo ypatumai „Geros pradžios“ metodikos principais dirbančiose grupėse. Atsižvelgiant į „Geros pradžios“ metodikos principus, lopšelio (vaikams iki 3 metų) grupėse sukurtos keturios erdvės: kūrybinių žaidimų; tyrinėjimų ir pažinimo (skaičiavimas, aplinkos pažinimas, savęs ir kitų pažinimas, kt.); kalbos; judrioji. Ikimokyklinio amžiaus vaikų grupėse (nuo 3 metų) aplinka modeliuojama įrengiant veiklos centus: stalo žaidimų, judriųjų žaidimų, vaidmenų žaidimų, valgio gaminimo, matematikos ir konstravimo, gamtos pažinimo, smėlio ir vandens, kūrybos, muzikos, kalbos (kai kurių centrų pavadinimai ir paskirtys grupės pedagogų, tėvų, administracijos iniciatyva gali keistis atsižvelgiant į grupės vaikų individualius poreikius, gebėjimus ir pan.). Ugdymo priemonės erdvėse ir centruose atitinka erdvės/centro paskirtis, yra pastovaus veikimo (žaislai, konstruktoriai, dailės priemonės ir pan.) ir „riboto“ veikimo (šios priemonės keičiamos pagal grupėje analizuojamą temą, vaikų poreikius ir pan.). Abiejų tipų priemonės grupėse keičiamos, kai vaikams pabosta ir/ar yra neįdomios. Vaikų kūrybiškumui, saviraiškai skatinti „Geros pradžios“ metodo principais dirbančiose grupėse taikomi atskiri Reggio Emilia metodikos elementai ir priemonės, integruojamos montesori priemonės. **Ugdymo aplinkos kūrimo ypatumai Montessori metodikos principais dirbančiose grupėse.** Atsižvelgiant į M. Montessori metodikos principus, dviejų lopšelio-darželyje „Klevelis“ grupių pagrindinė aplinka suskirstyta veiklos centrais, skirtais praktiniams gyvenimo įgūdžiams, pojūčių/juslių lavinimui, kosminiam auklėjimui (gamta, geografija, istorija), matematiniam pažinimui, kalbai. Priemonės centruose skirtos mokymuisi ir gyvenimo įgūdžiams ugdyti/-s, priemonių funkcijos – nekeičiamos (tai yra, priemonės nenaudojamos kūrybiniais vaikų žaidimams, jos turi tam tikrą, specialią savo paskirtį – pažinti skaičius, sudėti, atimti, skirti kvapus ir pan.). Vaikų veikla montesori priemonėmis vyksta rytinėje dienos dalyje. Popietinėje veikloje vaikai skatinami rinktis laisvą, kūrybinę veiklą. Žaislai ir kitos priemonės, skirtos spontaniškiems vaikų žaidimams, talpinamos kitoje grupės patalpoje. Šioje dienos dalyje vaikų kūrybiškumui, saviraiškai skatinti M. Montessori grupėse taikomos atskiros Reggio Emilia metodikos priemonės (pvz.: šviesos stalas). Po pietų pogrulio, taip pat, vyksta muzikos, dramos, dailės užsiėmimai.

Universalus dizaino mokymui(si) kontekstas „Geros pradžios“ ir Montessori grupėse. UDM kontekstas – lanksti, visiems vaikams prieinama ugdymo(si) aplinka ir veiksmingas procesas, kuriame nepriklausomai nuo amžiaus, socialinių, kultūrinių, lingvistinių, sveikatos skirtumų, kiekvienam vaikui sudaromos sąlygos žaisti, patirti, ugdytis ir mokytis savo ritmu ir tempu. Nepriklausomai nuo pasirinktos ugdymo metodikos, vaikų amžiaus ar kitų aplinkinių, visose lopšelio-darželio „Klevelis“ grupėse, UDM konteksto užtikrinimui skiriamas prioritetas vaidmuo.

V. VAIKŲ UGDYMO SI PAŽANGA, UGDYMO SI TĖSTINUMAS

Ugdymo(si) pasiekimų vertinimo paskirtis. Ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimų vertinimo paskirtis – pažinti kiekvieną vaiką, numatyti jo ugdymo(si) perspektyvą, stebint, ką vaikas jau geba, ko ir kaip mokosi, kokia jo pažanga atskirose pasiekimų srityse, atskleidžiant potencialias jo galias ir švietimo pagalbos poreikį; kryptingai planuoti ir veiksmingai įgyvendinti lankstų bendrą vaikų grupės ugdymo(si) procesą, nuosekliai vertinti mokytojo ir kitų ugdytojų taikomų pedagoginių strategijų ir metodų efektyvumą, kryptingai tobulinti įstaigos programą. Lopšelyje-darželyje „Klevelis“ ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimai vertinami remiantis LT ŠMSM Ikimokyklinio ugdymo programos gairėmis (2023) ir minimo dokumento priedu Ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašu (2024).

Ugdymo(si) pasiekimų vertinimo procesas. Vaiko pasiekimai vertinami aštuoniolikoje pasiekimų sričių, pagal nacionaliniu mastu patvirtintą dokumentą (LR ŠMSM. Ikimokyklinio ugdymo programos gairės. Ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimų aprašas, 2024). Pirmasis vaiko pažinimas prasideda vaikui pradėjus lankyti ikimokyklinio ugdymo įstaigą. Pokalbių su tėvais metu, fiksuojami tėvų pastebėjimai apie vaiko gebėjimus, pomėgius, polinkius, tėvų paprašoma užpildyti anketą(as) apie vaiką, aptariami tėvų lūkesčiai. Tolesnis, sistemingas vaikų pasiekimų vertinimas vykdomas du (esant poreikiui – tris) kartus metuose: rudenį ir pavasarį (žiema). Vaikų pasiekimai kaupiami individualiuose vaikų pasiekimų aplankuose, fiksuojami el. dienyne. Tėvų dalyvavimas vaikų pasiekimų vertinime – itin svarbus, todėl tėvų prašoma atsakingai įvertinti savo vaiko pasiekimus, diskutuoti, analizuoti savo ir grupės mokytojų/specialistų įvertinimus, su mokytojais ir/ar specialistais konfidencialiai aptarti vaiko ugdymo(si) darželyje ir namuose dermę ir pan. Vaiko pažangos ir pasiekimų ūgties vertinimas yra procesas, kuriame vienodai svarbios tiek ugdytojų, tiek tėvų įžvalgos. Įsivertinti savo pasiekimų ūgtį, skatinami ir patys vaikai. Individualių diskusijų su grupės mokytoja metu, vaikai reflektuoja apie tai, ką sužinojo, kas pavyko geriausiai, sekėsi sunkiausiai, kokių pastangų reikėjo, kad ši pasiekimų ūgtis būtų pasiekta ir pan. Tai itin skatinama paskutiniaisiais ikimokykliniais metais. Vaikų, turinčių specialiųjų ugdymo(si) poreikių, pasiekimų vertinime dalyvauja lopšelio-darželio specialistai, talkinantys mokytojoms ir tėvams nustatant individualius vaiko ugdymosi poreikius, numatant pagalbos teikimo ir ugdymo(si) diferencijavimą bei palankiausias vaikai ugdymo(si) sąlygas. Pedagoginei psichologinei tarnybai rekomendavus, vaikams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių, sudaromos individualios ugdymo/-si programos.

Ugdymosi tęstinumas. Visuminė ir šiuolaikiška „Klevelio“ ikimokyklinio ugdymo programos turinio struktūra užtikrina nuoseklų ir sistemingą vaikų galių augimą bei ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programų tęstinumą. Kuriant skirtingus ugdymo(si) kontekstus ir

nuosekliai, sistemingai plėtojant ikimokyklinio ugdymo turinį, sudaromos sąlygos kiekvieno vaiko asmeninei pažangai, užtikrinamos lygios galimybės sužinoti, atsiskleisti, reflektuoti, kurti, įgyti, patirti pažinimo ir mokymo(si) džiaugsmą. Vaiko ugdymo(si) strategijos, ugdymo(si) pažangos supratimas ir vertinimas, tiesiogiai koreliuoja su priešmokykliniame amžiuje taikomomis ugdymo(si) strategijomis, pasiekimų vertinimu, įsivertinimu. Nuosekliai auginamos ir puoselėjamos kiekvieno vaiko asmeninės galios, palaipsniui perauga į gebėjimą komunikuoti, pastebėti ir vertinti kultūrinius išskirtinumus, suprasti pilietišką ir nepilietišką elgesį, puoselėti Lietuvos tradicijas ir gerbti kitas kultūras, kurti, tyrinėti, pažinti ir saugoti save ir kitus, laikytis susitarimų, dalyvauti kūrybiniuose projektuose, groti, dainuoti, šokti, vaidinti, bendrauti ir bendradarbiauti realioje ir skaitmeninėje erdvėje ir kitus gebėjimus, kurie yra kultūrinės, kūrybiškumo, pažinimo, pilietiškumo, skaitmeninės, socialinės, emocinės, sveikos gyvensenos kompetencijų pradmenys. Minimios kompetencijos toliau plėtojamos priešmokykliniais metais.
